

OPI NEWS

4/2013
DECEMBER

Elektronický newsletter o Operačnom programe Informatizácia spoločnosti

Riadiaci orgán OPIS

Ministerstvo financií
Slovenskej republiky

Sprostredkovateľský orgán OPIS

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Sprostredkovateľský orgán OPIS

OBSAH

- Úvodník Petra Pellegriniho, štátneho tajomníka Ministerstva financií a Digitálneho lídra
- Od decembra MV SR vydáva elektronické občianske preukazy - eID karty
- Aktuálne ku trom najdôležitejším témam informatizácie spoločnosti - rozhovor s Pavlom Bojňanským, generálnym riaditeľom sekcie informatizácie spoločnosti MF SR
- ITAPA bola najmä o nových elektronických službách
- Fotoreportáž Kongres ITAPA
- OPIS SOIRÉE 2013
- OPEN DATA FORUM
- Súťaž o OPIS
- Kontakty na orgány OPIS

**Súťaž o OPIS =
ATRAKTÍVNE CENY!!!**

Na 10. strane

Vážení čitatelia OPI NEWS,

končí sa rok 2013 a to je **čas na krátku rekapituláciu** toho, čo sa nám podarilo dosiahnuť či už v rezorte Ministerstva financií SR, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť informatizácie spoločnosti, ako aj v súvislosti s mojou pozíciou Digitálneho lídra.

Rok 2013 bol rokom **náročným v oblasti čerpania štrukturálnych fondov**. Od začiatku roka bol vyvíjaný enormný tlak na ich čerpanie. Začiatkom roka sme teda stáli pred neľahkou úlohou čerpania 200 mil. EUR a celú situáciu ešte „okorenila“ hrozba prepadnutia nevyčerpaných zdrojov. Ohrozený bol aj Operačný program Informatizácie spoločnosti. Preto som

nesmierne rád, že ku koncu roka môžem konštatovať, že nám podarilo schváliť 17 štúdií uskutočniteľnosti, 21 výziev bolo zverejnených, bolo vyhodnotených 49 žiadostí o nenávratný finančný príspevok, uzatvorených 17 zmlúv v celkovej hodnote viac ako 366 mil. EUR a tým **splniť záväzky roku 2013**, čo sa dá považovať za „menší zázrak“. Veľkým pozitívom v rámci čerpania eurofondov vyznieva aj **výnimka jedného roka navyše**, ktorú Slovensko od európskych inštitúcií dostalo na dočerpanie eurofondov.

Rok 2013 sa zapíše tiež ako rok, kedy **informatizácia Slovenska vstúpila do rozhodujúcej fázy** a začali sa **odovzdávať prvé veľké národné projekty**. Spomeniem iba niektoré z nich. Od začiatku decembra sa začali vydávať elektronické občianske preukazy - elektronické identifikačné karty (eID). Voľby do vyšších územných celkov v novembri dali príležitosť vyskúšať nový Integrovaný volebný informačný systém. Od nového roka Ministerstvo vnútra spustí do ostrej prevádzky projekt, ktorého súčasťou je aj vybavenie časti policajných áut inteligentnými systémami. V pilotnej verzii je elektronická služba Úradu geodézie, kartografie a katastra, ktorej cieľom je bezplatne poskytovať užívateľom verifikované a autorizované mapové podklady. Sú to projekty, ktoré majú napomôcť odbremeniť občanov a podnikateľov od administratívnej záťaže a priniesť zároveň časovú úsporu pri riešení životných situácií. **Rok 2013 možno teda označiť za začiatok skutočného e-governmentu, ktorý začal prinášať prvé reálne služby.**

Významným medzníkom bolo aj **schválenie zákona o e-governmente**, ktorý vstúpil do platnosti v novembri a ktorý je nosným zákonom pre úspešnú implementáciu všetkých elektronických služieb.

Nové programové obdobie začne už budúci mesiac. V týchto dňoch finalizujeme programové dokumenty potrebné pre efektívne čerpanie európskych peňazí v rokoch 2014 až 2020.

V novom programovom období nepôjde už len o ukladanie zdigitalizovaných údajov do databáz a vytváranie centrálnych registrov, ako to bolo doteraz, ale o najmä o **vytváranie „nadstavbových služieb“**, ktoré majú zefektívniť a skvalitniť verejnú správu. Prioritou je tiež **bezpečnosť informačných systémov** verejnej správy a pokračujúca **výstavba optických sietí**. Cieľovým stavom má byť inteligentná verejná správa, ktorá dokáže efektívnym spôsobom spracovávať a používať informácie v prospech občanov. Slovensko má ambíciu budovať informačnú spoločnosť na úrovni najvyspelejších štátov Európskej únie a implementovať do svojich služieb najvýraznejšie trendy budovania informačnej spoločnosti akými sú otvorenosť a zdieľania dát a výrazný príklon k mobilným technológiám a mobilným službám. To čo bolo včera výnimočné, bude zajtra nevyhnutnosťou.

Niet pochyb, že IKT sektor patrí k tým odvetviam, ktoré aj v post - krízových časoch neprestali generovať rast a zamestnanosť a to nielen v oblasti budovania infraštruktúry, či vývoja aplikácií. Uvedomujúc si tento obrovský potenciál aj z pozície Digitálneho lídra v spolupráci s členmi Poradného tímu sme **tento rok uviedli do života konkrétne a ciele opatrenia** či už cez **legislatívne zmeny** v Autoriskom zákone a prostredníctvom novelizácie Zákona o dlhopisoch, alebo tým, že som **podporil konkrétne projekty a iniciatívy**. Stručne spomeniem len niektoré z nich - spolupráca s iniciatívou To sa nedá, projekt The School Dance,

IT Fitness test, Podnikateľský nápad roka, Ovce.sk, Reštart Slovensko apod. Mojou snahou bola a je **„popularizácia“ málo diskutovaných, ale veľmi dôležitých tém** akými sú open data, cyber security, ochrana osobných údajov, cloud, dôležitosť zavádzania broadbandu do všetkých regiónov Slovenska cez projekt „Mobilita v neonatológii“ a pod.

Dnes už nikto nepochybuje o tom, že jedným z predpokladov ekonomického rozvoja a schopnosti krajiny obstáť v konkurencii na globálnom trhu práce je digitálne vzdelávanie. Slovensko si uvedomuje tento fakt a snaží sa zachytiť tento trend, aby sa neocitlo v skupine krajín na opačnej strane „digitálnej priepasti“.

Úroveň slovenského školstva však zaostáva za potrebami „digitálnej doby“. Potvrdzujú to aj výsledky prieskumu Európskej komisie. Práve preto je jednou z mojich kľúčových priorít v pozícii digitálneho lídra **podpora konkrétnych projektov, ktoré zabezpečia zavedenie najmodernejších technológií a vyučovacích postupov v každodennom vyučovacom procese**, či už iniciáciou **národného projektu Digitalizácie vyučovacieho procesu** alebo aj vďaka projektu Škola na dotyk, cieľom ktorého je vytvorenie moderných tried 21. storočia. Tieto projekty dávajú šancu mladým ľuďom, bez ohľadu na ich sociálnu situáciu, aktívne pracovať s informačnými technológiami.

Na dvere klope rok 2014. Ak chceme, aby štát iba nechytal chvost úrovne elektronických služieb komerčnej sféry, tak musíme byť odvážni a trúfnuť si aj na veľké veci. Slovensko aj napriek tomu, že je malý štát, sa môže stať trendsetterom v oblasti e-governmentu. Štát a jeho zamestnanci však musia byť pripravení čeliť novým výzvam a využiť obrovský potenciál IKT v prospech občanov. Mojou ambíciou je i naďalej podporovať také projekty, ktoré budú vzorové pre iné krajiny.

Na záver by som rád využil tento priestor a **chcel by som poďakovať všetkým**, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom prichýlili k tomu, aby na Slovensku bolo zrealizovaných niekoľko pozitívnych príkladov.

Do nového roku by som nám rád zaželel, aby sme spolu dokázali naplniť očakávania občanov, ktoré sa týkajú služieb štátu a vďaka moderným technológiám zabezpečili, aby bolo ich využívanie príjemné a byrokracia, ako ju poznáme, sa stala minulosťou.

Od decembra MV SR vydáva elektronické občianske preukazy - eID karty

Od pondelka 2. decembra 2013 začali pracoviská oddelení dokladov okresných riaditeľstiev Policajného zboru vydávať nový typ občianskeho preukazu s čipom – tzv. elektronické identifikačné karty /eID/. Umožňuje to novela zákona č. 224/2006 Z. z. občianskych preukazoch, ktorá termín začatia vydávania občianskeho preukazu s elektronickým čipom stanovila najneskôr od 1. decembra 2013.

Vydávanie eID kariet je neoddeliteľnou súčasťou elektronizácie verejnej správy, v rámci ktorej štát občanom prostredníctvom internetu postupne sprístupní elektronické služby verejnej správy – tzv. eGovernment služby. eID karta je bezpečným úložiskom elektronickej identity občana a dôveryhodným prostriedkom pri prístupe k elektronickým službám, pretože spĺňa požiadavky pre bezpečnú autentifikáciu a jednoznačnú identifikáciu osoby. Projekt „Elektronická identifikačná karta“ /eID/ je jedným z 11-tich projektov, ktoré MV SR realizuje v rámci Operačného programu informatizácia spoločnosti spolufinancovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Doterajšie občianske preukazy formátu Európskej únie, ktoré vydávame od júla 2008, pozostávajú z polykarbonátovej karty, do ktorej je laserom vygravírovaná podoba tváre a osobné údaje občana. eID karta má navyše na zadnej strane **elektronický kontaktný čip**, na ktorom budú uložené údaje občana uvedené na občianskom preukaze, teda napríklad meno, priezvisko, adresa, dátum narodenia a údaje o platnosti dokladu. Ak bude mať držiteľ nového občianskeho preukazu záujem, čip môže obsahovať aj iné údaje potrebné napr. pre vytváranie zaručeného elektronického podpisu /ZEP/. Ten bude v elektronickej komunikácii občana s úradmi či komerčnými inštitúciami rovnocennou náhradou klasického ručného podpisu.

Bezpečnosť údajov uložených v kontaktnom čipe chráni bezpečnostné mechanizmy a tiež bezpečnostný osobný kód /BOK/. Čip občianskeho preukazu je tak účinne chránený proti pozmeňovaniu údajov v ňom uložených, proti kopírovaniu, klonovaniu resp. zneužitiu po krádeži alebo strate dokladu.

BOK je kombináciou viacerých číslíc, ktorú si zvolí držiteľ pri podaní žiadosti o vydanie eID karty, resp. pri preberaní karty alebo hocikedy počas platnosti eID karty. Jeho podstatou je, že pri použití spolu s eID kartou slúži na potvrdenie totožnosti držiteľa eID pri elektronickej komunikácii. Automaticky sa zablokuje po piatom nesprávnom zadaní, odblokovať ho je možné len na pracovisku oddelení dokladov OR PZ, rovnako ako keď držiteľ svoj BOK zabudne.

Zadanie BOK s následnou aktiváciou eID funkcie nie je povinné, občan sa môže rozhodnúť, či bude alebo nebude využívať elektronické služby. BOK je možné kedykoľvek zmeniť či zablokovať.

Zákonom stanovená doba platnosti nového typu dokladu zostáva nezmenená – 10 rokov, taktiež nie je stanovená povinnosť výmeny občianskeho preukazu bez elektronického čipu pred uplynutím jeho platnosti za občiansky preukaz s elektronickým čipom. Ak však občan po 1. decembri chce byť držiteľom elektronickej identifikačnej karty aj v prípade, že vydaný občiansky preukaz má stále platný, môže o ňu samozrejme požiadať. Správny poplatok za jej vydanie je 4,50 €.

S vydávaním eID kariet sa očakáva rozšírenie používania zaručeného elektronického podpisu /ZEP/

Ako už bolo spomenuté, pomocou ZEP možno elektronicke realizovať právne úkony, ktoré v klasickom „úradnom“ svete vyžadujú písomnú formu a vlastnoručný podpis. ZEP nahrádza písomnú formu vlastnoručného podpisu.

Ak sa občan rozhodol pre využívanie elektronických služieb a určil si svoj BOK, pri preberaní nového dokladu s kontaktným čipom má možnosť požiadať pracovisko oddelenia dokladov OR PZ **o vydanie kvalifikovaného certifikátu na tvorbu ZEP, táto možnosť platí pre občana kedykoľvek počas platnosti dokladu, nielen pri jeho vydaní na pracovisku.** Ak sa občan rozhodne pre používanie ZEP, pri preberaní eID karty si zvolí svoj ZEP PIN a môže si zvoliť aj ZEP PUK. **Vydanie certifikátu s platnosťou na 5 rokov bude bezplatné.**

Kvalifikovaný certifikát je elektronický dokument, ktorým vydavateľ potvrdzuje, že v certifikáte uvedený **verejný kľúč** patrí držiteľovi certifikátu. Verejný kľúč je informácia slúžiaca na overenie správnosti ZEP vyhotoveného pomocou **súkromného kľúča**, ktorým je tajná informácia slúžiaca na vyhotovenie ZEP elektronického dokumentu. Verejný aj súkromný kľúč sa zvyknú označovať názvom **kryptografické kľúče**.

ZEP nie je možné získať, je možné ho len vytvoriť.

Na vytvorenie ZEP pomocou eID karty sú potrebné **v nej uložené kryptografické kľúče a kvalifikovaný certifikát**. Podmienkou je mať **nainštalovaný program pre prácu s eID kartou a čítačku čipových kariet kompatibilnú s eID kartou**.

Ministerstvo vnútra pri spúšťaní projektu eID kariet zabezpečí pre občanov aj čítačky čipových kariet. Každý občan, ktorý si aktivuje BOK, bude mať možnosť v prípade záujmu bezplatne dostať jednu čítačku. Cieľom je podpora rozvoja a využívania eGovernment služieb.

Na eID karty však možno používať akúkoľvek čítačku kontaktných čipov s nasledovnými parametrami:

Štandard	ISO 7816
Rozhranie do PC	USB CCID
Napájanie	USB
Protokol komunikácie s čipom	T=0, T=1
Veľkosť karty	ID-1
Rýchlosť komunikácie s čipom	Čítačka musí podporovať rýchlosť 115,2 kbaud
Frekvencia hodín čipu	Čítačka musí podporovať frekvenciu 3,5 MHz
Typy čipových kariet	5V, 3V a 1.8V (ISO 7816 Class A, B and C)
Rozhranie	PC / SC
PC / SC pre OS	Windows XP/Vista/7/8, Linux, Mac OS X (32/64 bit)

Ideálne je, aby čítačka mala aj certifikáty konformity a bezpečnosti, napríklad:

Konformita a certifikáty	Microsoft WHQL, EMV 2000 Level 1, ISO 7816, HBCI4, USB 2.0 (kompatibilita s USB 1.1), CCID, GSA FIPS 201 approved product list
Bezpečnosť zariadenia:	CE, WEEE, FCC, UL, VCCI, MIC, RoHS

Softvérové vybavenie pre čítačku a eID kartu – ovládače pre čítačku, klienta pre eID kartu a aktiváciu ZEP, vrátane návodov na inštaláciu, **je možné stiahnuť**.

Pri vytváraní ZEP občan postupne zadáva svoj BOK a potom podpisový ZEP PIN. Po treťom nesprávnom zadaní sa ZEP PIN zablokuje a je možné odblokovať ho pomocou ZEP PUK. Ten sa zablokuje po desiatom nesprávnom zadaní.

Pri zablokovaní ZEP PUK sa nenávratne zablokuje tá oblasť kontaktného čipu na eID, v ktorej sú uložené kryptografické kľúče a kvalifikovaný certifikát.

O odblokovanie možno požiadať pracovisko dokladov a evidencií na OR PZ, kde občanovi vydajú nový kvalifikovaný certifikát a kryptografické kľúče.

Existuje samozrejme aj možnosť zrušiť kvalifikovaný certifikát, a to v prípade straty či krádeže eID karty, **ak má občan podozrenie, že v jeho mene si niekto iný môže vytvoriť ZEP**.

Oplatí sa preto osvojiť si pár zásad bezpečného používania eID kariet:

- Svoju eID kartu si ukladajte na bezpečné miesto mimo dosahu iných osôb.
- V žiadnom prípade ju nedovoľte používať iným osobám.
- Vaše bezpečnostné kódy /BOK, ZEP PIN a ZEP PUK/ musia byť pre iných utajené. Nikomu ich neprezrádzajte a neoznamujte, ani keď vás o to požiadajú; pokiaľ je nevyhnutné mať ich zapísané, nikdy túto pomôcku neuchovávajte spolu s eID kartou.
- Pri strate, krádeži či podozrení z možného zneužitia eID karty informujte o týchto skutočnostiach políciu a zabezpečte zrušenie kvalifikovaného certifikátu na oddelení dokladov. V budúcnosti bude na tento účel zverejnená aj elektronická služba. Pri zaevidovaní straty alebo odcudzenia občianskeho preukazu bude BOK automaticky zablokovaný.

www.minv.sk

Aktuálne ku trom najdôležitejším témam informatizácie spoločnosti

Ako by ste zhodnotili rok 2013, čo sa podarilo v tomto roku dosiahnuť v rámci prioritnej osi 1 OPIS?

Predovšetkým som veľmi rád, že Ministerstvo vnútra SR konečne začalo od 2. decembra 2013 vydávať elektronické občianske preukazy (eID karty), pomocou ktorých sa budú môcť občania osobne alebo elektronicky identifikovať pred úradmi a podpisovať elektronické žiadosti a dokumenty zaručeným elektronickým podpisom. Tento projekt mal byť ukončený ešte v roku 2011, avšak kvôli viacerým nesystémovým krokom v rokoch 2010 a 2011 sa implementácia projektu posunula o 2 roky. Dnes by som už očakával ďalší posun v oblasti identifikácie predovšetkým do mobilného sveta, no som presvedčený, že veľmi rýchlo toto zaostávanie dobehne. Po doladení všetkých drobných nedostatkov, ktoré každý takýto veľký projekt sprevádzajú, budeme mať vytvorenú platformu pre realizáciu elektronických služieb jed-

rávanie, resp. nezačali reálnu implementáciu. Bude-me preto musieť pristúpiť ku kroku, ktorý je spojený s odstupovaním od zmlúv pri takých projektoch, ktoré nevedia stále zrealizovať verejné obstarávanie, alebo je realizácia verejného obstarávania príliš zdĺhavá a je zrejmé, že projekty do konca roku 2015 nebudú môcť priniesť občanom či podnikateľom požadované prínosy.

Stav čerpania prioritnej osi 1 OPIS k 18.12.2013 je 321,5 mil. EUR (zdroj ERDF), čím sa vyčerpalo o 26,64 mil. EUR viac, ako bol záväzok pre túto prioritnú os a prioritná os 1 OPIS splnila svoje stanovené ciele. V budúcom roku 2014 budeme musieť vyčerpať minimálne 97,9 mil. EUR (zdroj ERDF), čo nebude jednoduché, avšak pevne verím, že podľa výsledkov ktoré máme v kontrahovaní sa nám aj tento cieľ podarí naplniť.

V rámci cieľov v oblasti informatizácie samosprávy, Ministerstvo financií SR, ako SORO OPIS vyhlásilo v apríli výzvu na „eMestá“, v rámci ktorej sa mohlo zapojiť a požiadať tak o nenávratný finančný príspevok 37 miest s počtom obyvateľov nad 20 000 (zapojiť sa mohlo mesto, resp. obec, ktorého počet obyvateľov za rok 2011 presiahol hranicu 20 000). Zapojilo sa celkovo 32 miest, z ktorých všetky splnili podmienku pre zaradenie do výberu žiadostí, čo v praxi znamená, že v priebehu februára budúceho roka 2014 sa budú s jednotlivými mestami, ako prijímateľmi pomoci podpisovať zmluvy o nenávratný finančný príspevok.

notlivých úradov, čím budú môcť občania konečne pocítiť prínosy elektronickej komunikácie s úradmi. Napríklad, začiatkom roka 2014 by mala byť spustená elektronická služba súvisiaca s Národnou evidenciou vozidiel. Pomocou eID budú v blízkej budúcnosti môcť občania riešiť ďalšie elektronické služby súvisiace s množstvom životných situácií, nahlasovaním zmien, podávaním žiadostí, sťažností, žalôb, aukcií, verejných obstarávaní a pod.

V roku 2013 sa zvýšila akcelerácia prác na jednotlivých projektoch oproti roku 2012, avšak sú stále aj také projekty, ktoré nemajú ukončené verejné obsta-

Celkovo sme v roku 2013 vyhlásili v rámci prvej prioritnej osi 20 písomných výziev, 1 výzvu a podpísalo sa 17 zmlúv v celkovej výške 366 mil. EUR. Vďaka za to patrí predovšetkým dobre riadeným tímom pod vedením Gabriela Rusznyáka a programovej kancelárii Erika Minaroviča.

Zákon o eGovernmente je už účinný. Čo sa ním v elektronickej komunikácii zmení?

Zákon o eGovernmente (Zákon o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov) bol uve-

rejný v Zbierke zákonov SR dňa 8.10.2013 a stal sa účinným 1. novembra 2013. Je to najvýznamnejší krok v oblasti elektronizácie verejnej správy od prijatia zákona o informačných systémoch verejnej správy, pretože zákonom sa kodifikovala elektronická komunikácia ako nosná forma komunikácie občana a podnikateľa s verejnou mocou a tiež samotnej verejnej moci medzi sebou. Zákonom samozrejme nedôjde k zrušeniu listinnej formy komunikácie s úradmi, ale vytvára sa elektronická alternatíva s cieľom jej dominantného využitia, nakoľko sa prostredníctvom nej zrýchli, zjednoduší, sprehľadní, zjednotí a zvýši bezpečnosť takejto komunikácie.

Orgány verejnej moci majú zákonom ustanovené trojročné prechodné obdobie, ktoré bolo vymedzené na realizáciu všetkých projektových opatrení, spojených so zavedením zákona do praxe. To znamená, že úrady by si mali počas tohto obdobia náležite upraviť svoje elektronické prostredie a procesy, aby tak občania či podnikatelia mohli využívať elektronické služby, ktoré bude konkrétny úrad poskytovať.

Ako sa vyvíja príprava nového programového obdobia 2014 – 2020, predovšetkým čo sa týka oblasti informatizácie spoločnosti, ktorú bude mať v gescii Ministerstvo financií SR ako Sprostredkovateľský orgán Operačného programu Integrovaná infraštruktúra?

Prípravy týkajúce sa nového programového obdobia 2014 – 2020 stále napredujú. Od začiatku roku 2013 prebiehali tzv. technické negóciácie s Európskou komisiou (EK) k operačným programom a k Partnerskej dohode pre SR na roky 2014 – 2020.

Novo vytvorený tím riaditeľa odboru Lukáša Lukáča sa zúčastňoval tiež technických stretnutí a viedli sme diskusiu so zástupcami EK k prioritnej osi 7 Informačná spoločnosť Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (PO7 OP II), ktorá je zameraná

na rozvoj informačnej spoločnosti a dňa 6. decembra 2013 sme EK zaslali sfinalizovaný návrh dokumentu PO7 OP II a čakáme na ich finálne pripomienky. V prípade skorého podpísania Partnerskej dohody by sa mohol v rámci OP II predložiť uvedený dokument do komisie na schválenie, čím by sa otvorila možnosť čo najskoršieho začatia implementácie v rámci nového programového obdobia 2014 – 2020.

V novom programovom období už nebude priestor na zdĺhavé verejné obstarávania projektov, či ich neustále predlžovaná implementácia. V programovom období 2014 – 2020 by sme už nemali dopustiť, aby sa opakovali chyby predchádzajúceho obdobia, ktoré sa dajú charakterizovať ako nedostatočná príprava legislatívy a príslušných štandardov, nedostatočná koordinácia projektov a ich závislostí, či schopnosť jednotlivých povinných osôb realizovať projekty. Tak ako sme už prezentovali na mnohých konferenciách, v novom programovom období sa poučení chybami z minulosti zameriame na zvýšenie otvorenosti voči technologickým inováciám, posilnenie centrálnej kontroly predovšetkým v oblasti analýz, architektúry a technologických riešení, posilnenie výmeny skúseností medzi inštitúciami najmä v oblasti kvality projektového riadenia a budeme vyvíjať tlak na neustále zlepšovanie IT oddelení jednotlivých inštitúcií a ich odbornej spôsobilosti.

Z obsahového hľadiska budú podporené nové koncepty ako government cloud, opent data, mobilný government, zároveň však budeme pokračovať v rozvoji služieb občanom a podnikateľom a zameriame sa aj na IKT podporu pre reformu verejnej správy. Dôležitou oblasťou bude zvýšenie pokrytia širokopásmovým internetom, čo je prioritou ešte programového obdobia 2007 – 2013, ktorú sa však nepodarilo úplne úspešne zrealizovať a preto je potrebné realizovať ju v novom programovom období.

Rozhovor pripravil (mi)

**Všetky výzvy OPIS nájdete na
www.informatizacia.sk**

Spustenie nových elektronických služieb ako výstupov z Operačného programu Informatizácia spoločnosti bolo ústredným leitmotívom Medzinárodného kongresu Itapa, ktorý sa konal 12.-13. novembra v Bratislave.

Ako uviedol generálny riaditeľ Riadiaceho orgánu OPIS Norbert Molnár v súčasnosti je k dispozícii už niekoľko elektronických služieb. Ide o služby Národného kontrolného úradu šetriace kapacity kontrolórov, o služby Úradu pre verejné obstarávanie, ktorého elektronické verejné obstarávanie využíva čoraz viac obstarávateľov aj podnikateľov a v neposlednom rade sú to služby Štatistického úradu SR, ktorého Integrovaný volebný informačný systém sa nedávno osvedčil ako plnohodnotná elektronická služba šetriaca čas aj finančné prostriedky. V pilotnej verzii je momentálne aj elektronická služba Úradu geodézie, kartografie a katastra na web stránke www.geoportal.sk. Jej cieľom je bezplatne poskytovať tak verejnej správe, ako aj širokej verejnosti verifikované a autorizované mapové podklady, ktoré pochádzajú z dôveryhodného zdroja. Tieto služby budú čoskoro integrované prostredníctvom na Ústredného portálu verejnej správy (www.slovensko.sk).

Medzi úspechy tohto roku patrí aj úplná pripravenosť Ústredného portálu verejnej správy, známejšieho pod názvom web stránky www.slovensko.sk. Podľa slov generálneho riaditeľa Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby Ivana Ištvánffyho je realizácia portálu ÚPVS plne v súlade so zákonom. V priebehu nasledujúceho obdobia tak budú mať možnosť realizátori projektov na tento portál nasadiť nové elektronické služby, ako napríklad, elektronická schránka s využitím „eID“ a ďalšie.

K najatraktívnejším ukážkam elektronických služieb patrila predváždzacia akcia schopností inteligentného policajného vozidla. Auto je plne vybavené procesorom a kamerou, ktoré sú prepojené s databázou on line. Súčasťou je aj tzv. lustračná konzola. Tá dokáže zistiť informácie o majiteľovi alebo platnosti STK či emisnej kontroly podľa akéhokoľvek dokladu totožnosti alebo technického preukazu vozidla či zosnímania evidenčného čísla vozidla okoloidúceho automobilu. Zabudovaný kamerový systém súčasne monitoruje priestor pred vozidlom. Nadstavbou sú aj tzv. geopriestorové informácie, ktoré policajnej hliadke ukážu miesto a jeho okolie. Hliadka má tak predstavu o rozmiestnení budov v mieste ich zásahu už vopred a môže si lepšie premyslieť samotnú akciu. Inteligentné auto taktiež dokáže lokalizovať seba a okolité hliadky, čím opäť poskytuje polícii lepšie plánovanie alebo konštruktívnejší zásah v prípade ich ohrozenia alebo potreby vzájomnej interakcie. Počítač zabudovaný v aute neobsahuje žiadnu databázu, ale všetky informácie získava z procesora on line kontaktom. V súčasnosti už brzdí ulice 30 takýchto vozidiel z pilotnej prevádzky a po ukončení projektu ich polícia bude mať 780. Medzi novinky, ktoré určite potešia obyvateľov – majiteľov áut, určite patria aj elektronické služby evidencie vozidiel. Tie umožnia rýchlejšie a efektívnejšie prepisy, prihlásenia a odhlásenia motorových vozidiel. Majiteľ si doma prostredníctvom tejto služby pripraví formulár, získa časenu a na vopred naplánovaný čas sa dostaví aj s vozidlom na príslušný policajný inšpektorát, kde bude v objednanom čase aj vybavený.

V rámci nových elektronických služieb predstavila predsedníčka Štatistického úradu SR Ľudmila Benkovičová Integrovaný volebný informačný systém, ktorý bezchybne fungoval počas volieb do VÚC počas uplynulého víkendu. Výhoda systému sa ukázala najmä v rýchlosti sčítavania hlasov, v odstránení chybovosti napr. zasielaných zápisníc a pod. Ide o moderný, plne funkčný nástroj, ktorý šetrí čas, finančné prostriedky, eliminuje chyby a nedostatky tzv. ľudského faktora. Táto elektronická služba je treťou dokončenou službou v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti a je univerzálnym volebným informačným systémom pre všetky typy volieb a referendum. Doteraz to bolo inak: pre každé voľby sa do externého prostredia muselo zadávať vypracovanie nového softvéru, čo bolo náročné nielen na čas, ale aj na finančné prostriedky.

Samostatný diskusný panel bol venovaný v priebehu druhého dňa aj digitalizácii nášho kultúrneho dedičstva. Do roku 2015 bude zdigitalizovaných niekoľko sto tisíc artefaktov z oblasti umenia, národných kultúrnych pamiatok, audiovizuálnych a písaných diel. Účastníkom kongresu boli predstavené detailne dva projekty, a to projekt Digitálnej galérie a Digitálnej audiovizie. Obidva projekty majú za sebou viac ako tretinu z plánovaného počtu digitalizácie objektov. Zatiaľ čo digitálna galéria má niektoré zdigitalizované diela už sprístupnené na web stránkach www.digitalnagaléria.sk alebo www.webumenia.sk, projekt Digitálnej audiovizie spustí projekt cinema.sk v priebehu prvého polroku roka 2014. V rámci rozsiahlej diskusie zaujímali účastníkov konferencie aj autorské práva v súvislosti so šírením zdigitalizovaných diel. Ministerstvo kultúry SR už v tejto súvislosti pripravuje novelu tzv. autorského zákona, ktorá by mala danú skutočnosť reflektovať a umožniť tak inštitúciám, aby využívali zdigitalizované dedičstvo v súlade so zákonom.

Jedno z úvodných vystúpení na kongrese patrilo štátnemu tajomníkovi MF SR a Digitálnemu lídrovi SR Petrovi Pellegrinimu.

O vystavené policajné vozidlo a prezentáciu OPIS projektu Národná evidencia vozidiel bol veľký záujem.

Stav implementácie eGovernment projektov OPIS zhodnotil Gabriel Rusznayk z MF SR.

Jedna zo sekcií bola venovaná aj projektom Prioritnej osi 2 OPIS, teda digitalizácii kultúrneho dedičstva.

Nechýbala diskusia o príprave programového obdobia EÚ 2014-2020 z pohľadu IKT priority.

Veľký záujem bol o sekciu, ktorá sa venovala informatizácii štátnej správy.

Všetky prezentácie z kongresu ITAPA nájdete na stránke www.itapa.sk.
(jm)
Fotografie: Alexandra Ištvánová.

OPIS SOIRÉE 2013

Počas jesenných mesiacov roku 2013 sa uskutočnila séria klubových diskusných večerov pod názvom OPIS SOIRÉE, ktoré boli určené pre odbornú, ale aj laickú verejnosť, ktorú zaujíma téma informatizácie spoločnosti. Ich organizátorom bol Úrad vlády SR ako Riadiaci orgán OPIS v spolupráci s občianskym združením Partnerstvá pre prosperitu.

Na prvom septembrovom podujatí sa prítomní mohli dozvedieť aktuálne informácie ohľadom prioritnej osi 2, konkrétne ohľadom digitalizácie národného a kultúrneho dedičstva. Na stretnutí boli odprezentované dva veľké projekty, projekt Digitálna galéria v podaní Márie Bohumelovej a projekt Digitálna audiovizia, ktorý odprezentovala Martina Polčíková. Druhý októbrový diskusný večer sa venoval téme elektronických služieb a skúsenostiam z praxe v oblasti elektronického verejného obstarávania. Pavol Bojňanský, generálny riaditeľ sekcie informatizácie spoločnosti MF SR, informoval o súčasnej situácii v oblasti finalizácie elektronických služieb. Ďalšia časť bola venovaná jednému z prvých úspešne ukončených projektov, ktorým je elektronické verejné obstarávanie a ktorý odprezentovala Katarína Šáchová z ÚVO. Na oboch stretnutí prítomných privítal aj generálny riaditeľ Riadiaceho orgánu OPIS Norbert Molnár. Posledný z diskusných večerov OPIS SOIRÉE bol zameraný na predstavenie dvoch konkrétnych elektronických služieb, a to Integrovaného volebného informačného systému a portálu geoportal.sk. Integrovaný volebný informačný systém je novinkou v oblasti elektronických služieb, ktorý bol nedávno vyskúšaný pri voľbách do VÚC. Podľa Štefana Tótha zo ŠÚ SR je nový systém jednoduchý a komfortný pri príprave akéhokoľvek druhu volieb a referendum. Katarína Leitmannová z ÚGKK SR predstavila nový mapový portál – geoportal.sk, ktorý je určený predovšetkým pre verejnú správu, napr. na vytváranie ich územných plánov, ale aj pre širšiu verejnosť.

Prvé OPIS SOIRÉE bolo venované digitalizácii kultúrneho dedičstva, vrátane predstavenia niektorých projektov. Na snímke Norbert Molnár, generálny riaditeľ RO OPIS, víta účastníkov podujatia.

Na druhom SOIRÉE sa hovorilo o stave implementácie eGovernment projektov. Predstavený bol projekt Elektronické služby ÚVO a skúsenosti s využitím systému EVO.

Hlavnými témami tretieho OPIS SOIRÉE boli dva národné projekty OPIS: Elektronické služby ŠÚ SR a ZB GIS (ÚGKK SR).

Priestor na neformálne diskusie o OPIS v Miestodržiteľskom paláci využil aj Pavel Bojňanský, generálny riaditeľ SORO OPIS na MF SR.

Ďalšie informácie nájdete na stránkach www.opis.gov.sk.

(jm, mi)

Fotografie: Alexandra Ištvánová.

Dňa 3. decembra 2013 sa v Bratislave uskutočnilo OPEN DATA FORUM. Na podujatí vystúpili aj štátny tajomník MF SR a Digitálny líder SR Peter Pellegrini, ktorý zdôraznil, že téma otvorených dát bude prioritou aj nového programového obdobia 2014-2020, pričom už aj súčasné OPIS projekty by mali mať dáta v tzv. open data ready režime. Rastislav Janota z NASES informoval prítomných o národnom projekte OPIS Elektronické služby ÚV SR - eDemokracia a otvorená vláda, ktorého cieľom je vytvorenie integrovaného informačného systému eDemokracie a otvorenej vlády a portálu pre poskytovanie transparentných informácií a otvorených dát širokej verejnosti ako aj inštitúcií verejnej správy.

(jm)

**Všetky výzvy OPIS nájdete na
www.informatizacia.sk**

Súťaž o OPIS

Elektronický občiansky preukaz - eID karta

Od pondelka 2. decembra 2013 začali pracoviská oddelení dokladov okresných riaditeľstiev Policajného zboru vydávať nový typ občianskeho preukazu s čipom – tzv. elektronické identifikačné karty /eID/. O tejto udalosti informujeme aj v tomto čísle elektronického newslettera OPIS NEWS. eID karta je bezpečným úložiskom elektronickej identity občana a dôveryhodným prostriedkom pri prístupe k elektronickým službám verejnej správy. Ak má občan po 1. decembri záujem byť držiteľom elektronickej identifikačnej karty aj v prípade, že vydaný občiansky preukaz má stále platný, môže o ňu tiež požiadať.

Súťažná otázka:

Aká je zákonom stanovená doba platnosti tohto nového typu dokladu?

- a) o vydanie novej eID karty treba požiadať vždy pri zmene údajov platných v čase vydania eID karty,
- b) 5 rokov, pričom zmeny v údajoch občana sa musia bezprostredne zaktualizovať aj na elektronickej kontaktnom čípe,
- c) 10 rokov.

Vaše odpovede na súťažnú otázku zasielajte do **31. decembra 2013** na mailovú adresu jana@p3.sk. Trom vyžrebovaným účastníkom spomedzi správnych odpovedí zašleme darčkové balíčky, ktoré venuje spoločnosť DATALAN a Partnerstvá pre prosperitu.

Výhercami súťaže z OPIS NEWS č.3/2013 sú: **Anna Ballayová**, Žilina, **Ján Bazger**, Čadca a **František Macko**, Prešov.

Správna odpoveď: c) 207 miliónov €.

Výhercom blahoželáme!

(jm)

Aktuálne informácie o OPIS nájdete na
www.informatizacia.sk
a www.opis.gov.sk

KONTAKTY NA ORGÁNY OPIS

Riadiaci orgán OPIS

Úrad vlády SR
RO OPIS
Námestie slobody č.1
813 70 Bratislava
Tel.: 02 572 95 946
Fax: 02 544 34 730
Mail: opis@vlada.gov.sk
www.opis.gov.sk

Sprostredkovateľský orgán OPIS

(pre Prioritné osi 1 a 3)
Ministerstvo financií SR
Sekcia informatizácie spoločnosti
Štefanovičova č.5, P.O.Box 82
817 82 Bratislava
Tel.: 02 5958 2419
Mail: informatizacia@mfsr.sk
www.informatizacia.sk

Sprostredkovateľský orgán OPIS

(pre Prioritnú os 2)
Ministerstvo kultúry
Sprostredkovateľský orgán rezortu kultúry
Námestie SNP 12
843 21 Bratislava
Tel: 02 204 82 709
Mail: sork@culture.gov.sk
www.opis.culture.gov.sk